

derleyen

CEMÂLNUR SARGUT

affın
kapısı

töövbe

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
KUR'AN'DA TEVBE	9
HADİSLERDE TEVBE.....	21
KELİME MÂNÂSIYLA TEVBE.....	25
TASAVVUFTA TEVBE	27
TEVBE MAKAMLARIN İLKİDİR.....	33
GÜNAH VE GÜNAHLARIN KISIMLARI.....	43
TEVBENİN SEBEPLERİ VE ŞARTLARI.....	53
TEVBENİN KISIMLARI	93
TEVBE FİİLİNİN FÂİLİ ALLAH'TIR.....	107
ET-TEVVÂB İSMİ.....	117
ÂDEM'İN TEVBESİ	121
NASUH TEVBESİ.....	135
TASAVVUF BÜYÜKLERİNİN HAYATLARINDAN ÖRNEKLERLE TEVBE.....	139
• CÂFER SÂDİK	139
• MÂLİK B. DİNÂR	140
• ABDULLAH B. MÜBÂREK.....	141
• F. İYAZ.....	142
KAYNAKÇA	144
GENEL DİZİN	146

ÖNSÖZ

Bu kitap, kula, kendi aczini, hiçliğini ve tövbe edebilmek için Allah'a muhtaç olduğunu öğretiyor.

Ancak Allah, işlediğimiz günahlara karşılık, bize dönüp tövbeyi öğretirse, biz ona yanaşıp sığınabiliyoruz.

Bunu idrak eden kul, kendi hakîkatinin Allah'ın hakîkatinin bir parçasından ayrı olmadığını idrak ederek Allah ile ilişkisini daim kılar.

Allah ile ilişkisi daim olan kul için de artık tövbeye ihtiyaç kalmaz. Çünkü tövbenin mânâsı Allah'a dönmek demektir.

“Rabb'im bizi tövbeye tövbe eden kullarından eylesin.”

Âmin.

Cemâlnur Sargut

KUR'AN'DA TEVBE¹

BAKARA SÛRESİ

(37) *“Âdem Rabb’inden öğrendiği kelimelerle tevbe etti. Allah da tevbesini kabul etti. Muhakkak O, tevbeyle çok kabul eden, çok esirgeyendir.”*

(54) *“Mûsâ kavmine dedi ki: ‘Ey kavmim! Cidden siz o buzağrıyı put edinmekle kendi kendinize zulmettiniz. Bundan sonra Rabb’inize tevbe ile dönün de, nefislerinizi öldürün. Böyle yapmanız, Allah katında sizin için hayırlıdır.’ Böylece Allah tevbenizi kabul buyurdu. Gerçekten de Allah Tevâb ve Rahîm’dir.”*

(128) *“Ey bizim Rabb’imiz! Hem bizim ikimizi yalnız senin için boyun eğen Müslümanlar kıl, hem de soyumuzdan yalnız senin için boyun eğen Müslüman bir ümmet meydana getir ve bize ibâdetimizin yollarını göster, tevbemize rahmetle bakiver. Hiç şüpesiz Tevâb ve Rahîm sensin.”*

(160) *“Ancak tevbe edip hâlini düzelterek gerçeği söyleyenler başka. İşte onları Ben bağışlarım. Ben çok merhamet ediciyim, tevbeleri çokca kabul ederim.”*

1 Elmalılı M. Hamdi Yazır, *Kur’ân-ı Kerim Meali*.

ÂL-İ İMRÂN SÜRESİ

(89) “Ancak bundan sonra tövbe edip kendini düzelterler başka. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayan ve esirgeyendir.”

(90) “Şüphesiz îmanlarının arkasından küfreden, sonra da küfrünü artırmış olanların tövbeleri asla kabul olunmaz. İşte onlar sapıkların ta kendileridir.”

(128) “Bu işten sana hiçbir şey düşmez. Allah, ya onların tövbelerini kabul eder yahut onlara zâlim olduklarından dolayı azap eder.”

NİSÂ SÜRESİ

(16) “Sizlerden zinâ edenlerin her ikisine de eziyet edin. Eğer onlar tövbe edip kendilerini ıslah ederlerse onlara eziyetten vazgeçin. Çünkü Allah tövbeleri kabul edendir, çok merhamet edendir.”

(17) “Ancak Allah'ın kabul etmesini vaat buyurduğu tövbe, o kimseler içindir ki, bilmeyerek günah işleyip hemen tövbe edenlerin tövbesidir. İşte Allah bunların tövbelerini kabul eder. Allah her şeyi bilendir, hikmet sahibidir.”

(18) “Yoksa günah işleyip de kendisine ölüm gelince: ‘İşte ben şimdi tövbe ettim.’ diyen kimselerin tevbesi kabul edilmez. Kâfir olarak ölenlerin de tevbesi kabul edilmez. İşte bunlara âhirette can yakıcı bir azap hazırlamışızdır.”

(26) “Allah, sizlere bilmediklerinizi bildirmek, sizden öncekilerin yollarını size göstermek ve tevbenizi kabul etmek istiyor. Allah, her şeyi çok iyi bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

(27) “Allah, sizin tövbenizi kabul etmek istiyor. Halbuki şehvetlerine uyanlar ise sizin doğru yoldan büyük bir meyille sapmanızı istiyorlar.”

(64) “Biz hangi peygamberi gönderdikse, sırf Allah’ın izni ile itaat edilmek üzere gönderdik. Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah’tan günahlarının bağışlamasını dileselerdi ve Resûl de onların bağışlamasını dileseydi, elbette Allah’ı affedici, merhametli bulurlardı.”

(146) “Ancak tevbe edenler, durumlarını düzeltenler, Allah’a sarılanlar ve Allah için dinlerine samimi olarak bağlananlar müstesna. İşte bunlar müminlerle beraberdirler. Allah, müminlere büyük bir mükâfat verecektir.”

MÂİDE SÛRESİ

(34) “Ancak kendilerini yakalamamızdan önce tevbe edenler başka. Bilin ki Allah çok bağışlayan ve çok merhamet edendir.”

(39) “Kim yaptığı haksızlıktan sonra tevbe eder hâlini düzeltirse, şüphesiz Allah, onun tövbesini kabul eder. Çünkü Allah bağışlayan, merhamet edendir.”

(71) “Onlar, bir fitne kopmayacak sandılar, kör ve sağır kesildiler. Sonra Allah onların tevbesini kabul etti. Sonra yine onların çoğu kör ve sağır kesildiler. Allah onların yaptıklarını görüyor.”

(74) “Hâlâ Allah’a tevbe edip O’ndan af dilemiyorlar mı? Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”

EN’ÂM SÛRESİ

(42) “Şüphesiz ki, senden önceki ümmetlere de peygamberler gönderdik. Bize yalvarsınlar diye onları darlık ve sıkıntı ile yakalayıp cezâlandırdık.”

(43) “Hiç olmazsa kendilerine baskınımız geldiği zaman olsun, yalvarmalı değiller miydi? Fakat kalpleri katılaştı ve şeytan yaptıklarını kendilerine güzel gösterdi.”

(54) “Âyetlerimize inananlar sana geldikleri zaman onlara şöyle söyle: ‘Selâm olsun size! Rabb’iniz rahmeti kendi üzerine yazdı. Sizden her kim bilmeyerek bir kötülük işleyip de sonra arkasından tevbe eder, kendini düzeltirse, muhakkak ki O, bağışlayan, esirgeyendir.’”

A’RÂF SÛRESİ

(143) “Mûsa, tayin edilen vakitte geldi, Rabb’i ona kelâmıyla ihsanda bulundu. ‘Ey Rabb’im, göster bana kendini de bakayım sana.’ dedi. Rabb’i ona buyurdu ki, ‘Beni katiyen göremezsin. Ve lâkin dağa bak, eğer o yerinde durabilirse, sonra sen de beni göreceksin.’ Daha sonra Rabb’i dağa tecellî edince onu yerle bir ediverdi, Mûsâ da baygın düştü. Ayılıp kendine gelince, ‘Sen Süphan’sın.’, ‘Tevbe ettim, sana döndüm ve ben inananların ilkiyim.’ dedi.”

(153) “Kötü amelleri işleyip de sonra arkasından tevbe ve îman edenler için hiç şüphe yok ki, Rabb’in bundan sonra yine de affedicisi, merhamet edicidir.”

TEVBE SÛRESİ

(3) “Ayrıca büyük hac günü, Allah ve Resûl’ü tarafından insanlara bir ilandır ki, Allah da, Resûl’ü de müşriklerle yapılan antlaşmalara artık bağlı değildir. Eğer hemen tevbe ederseniz, bu sizin için hayırlıdır. Yok yine tevbeden yüz çevirirseniz, biliniz ki, Allah’ı yıldırarak değilsiniz. Kâfirleri acı bir azap ile müjdele.”

(27) “Sonra bütün bu olup bitenlerin arkasından Allah, dilediğine tevbe nasip eder. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.”

(74) “Onlar kötü bir şey söylemedik diyerek Allah’a yemin ederler. Onlar o küfür kelimesini kesinlikle söylediler. İslâm’a girdikten sonra yine kâfirlik ettiler. O başaramadıkları cinayeti tasarladılar. Halbuki intikam almaları için Allah’ın, Resûl’ü ile onları lütfundan zenginleştirmiş olmasından başka bir sebep yoktu. Eğer tövbe ederlerse haklarında hayırlı olur. Yok yanaşmazlarsa Allah onları dünyada da âhirette de acıklı bir azâba uğratar. Yeryüzünde onları koruyacak veya onlara yardım edecek bir kimse de bulunmaz.”

(102) “Onlardan bir kısmı günahlarını itiraf ettiler. Ve iyi bir amelle kötü bir ameli karıştırdılar. Ola ki, Allah tevbelelerini kabul eder. Çünkü Allah Gafûr’dur, Rahîm’dir.”

(104) “Onlar bilmiyorlar mı ki Allah kullarının tevbesini kabul eder ve sadakaları da alır. Allah tevbeleri kabul edendir, çok merhametlidir.”

(112) “Bunlar, o tövbe-kâr olanlar, o ibâdet edenler, o hamd edenler, o oruçlular, o rükûa varanlar, o secdeye kapananlar, iyiliği emredip kötülükten vazgeçirenler, Allah’ın hududunu koruyanlar, emirleriyle yasaklarının ölçülerine riâyet edenlerdir. Müjde ver o müminlere, müjde!”

(117) “Andolsun ki Allah yine Peygamber’e ve en zor gününde ona uyan Muhacirlerle Ensâr’a içlerinden bir kısmının kalpleri az kalsın kayacak gibi olmuşken, tevbe nasip etti de lütfedip tevbelerini kabul buyurdu. Çünkü O gerçekten çok şefkatli, çok bağışlayıcıdır.”

(118) “Allah haklarında hüküm beklenen o üç kişiyi de bağışladı. Çünkü o derece bunalmışlardı ki, yeryüzü bütün

genişliğine rağmen onlara dar gelmeye başlamıştı, vicdanları da kendilerini sıkıntıya sokmuştu. Allah'tan kurtuluşun, ancak Allah'a sığınmakta olduğunu anlamışlardı. Sonra da Allah onları tövbe kâr olmaya muvaffak kıldı da tevbe kabul edendir, çok merhametli olandır.”

(126) “Onlar her yıl bir veya iki kere kendilerinin çeşitli belâlara uğratıldıklarını görmüyorlar mı? Böyle iken yine de tevbe etmiyor ve ibret almıyorlar.”

HÛD SÛRESİ

(3) “Ve Rabb'inizin mağfiretini isteyin, sonra O'na tevbe edin ki sizi belli bir süreye kadar güzel güzel yaşatsın. Her fazilet sahibine lâıyk olduğu ihsanı versin. Eğer yüz çevirseniz, ben sizin için büyük bir günün azâbından korkarım.”

(52) “Ey kavmim! Rabb'inizden mağfiret isteyin, sonra O'na tevbe edin ki, üzerinize gökten bol bol bereket indirsın ve sizi kuvvetinize kuvvet katarak çoğaltsın. Gelin günahkârlar olarak dönüp gitmeyin.”

(61) “Semûd kavmine de kardeşleri Sâlih'i gönderdik. Dedi ki: ‘Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka hiçbir ilâhınız yoktur. Sizi topraktan O meydana getirdi. Sizi orada ömür sürmeye O memur etti. Bu sebepten O'nun mağfiretini isteyin, sonra O'na tevbe edin. Şüphesiz Rabb'im yakındır ve dualarınızı kabul eder.’”

(90) “Rabb'inizden mağfiret dileyin, sonra O'na tevbe ile yönelin. Şüphesiz ki, benim Rabb'im çok merhametlidir, çok sevendir.”

(112) “İşte bundan dolayı emrolunduğun gibi dosdoğru ol! Beraberindeki tevbe edenler de doğru olsunlar. Aşırı gitmeyin. Muhakkak ki O, bütün yaptıklarınızı görüp durmaktadır.”

NAHL SÛRESİ

(119) “Sonra, şüphesiz ki Rabb’in bir câhillikle günah işleyip ardından tevbe eden ve durumunu düzelten kimseleri bağışlar. Şüphesiz ki Rabb’in, bu tevbeden sonra çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.”

İSRÂ SÛRESİ

(25) “Rabb’iniz içinizden geçenleri çok iyi bilir. Eğer iyi kimseler olursanız, elbette Allah çok tevbe edenleri bağışlayıcıdır.”

MERYEM SÛRESİ

(60) “Fakat tevbe edip iman eden ve sâlih amel işleyen bunun dışındadır. Bunlar cennete girecekler ve hiçbir haksızlığa uğratılmayacaklardır.”

TÂ-HÂ SÛRESİ

(82) “Bununla beraber, şüphe yok ki ben, tevbe edip iman edip sâlih amel işleyen, sonra da hak yolda sebat gösteren kimse için son derece bağışlayıcıyım.”

(122) “Sonra Rabb’i onu seçti de, tevbesini kabul buyurdu ve ona doğru yolu gösterdi.”

NÛR SÛRESİ

(5) “Ancak bundan sonra tevbe edip ıslah olanlar müstesna. Çünkü Allah çok bağışlayıcı ve merhametlidir.”

(10) “Ya Allah’ın size bol lütfu ve merhameti olmasaydı ve Allah tevbeleri kabul eden, hüküm ve hikmet sahibi olmasaydı hâliniz nice olurdu?”

(31) “...Ey müminler! Hep birden Allah’a tevbe ediniz ki, kurtuluşa eresiniz.”

FURKÂN SÛRESİ

(70) “Ancak tevbe ve îman edip iyi davranışlarda bulunanlar başka. Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.”

(71) “Her kim de tevbe edip iyi davranış gösterirse, şüphesiz o, tevbesi kabul edilmiş olarak Allah’a döner.”

KASAS SÛRESİ

(67) “Fakat tevbe ederek îman edip iyi işler yapan kimseye gelince, o, kurtuluşa erenlerden arasında olmayı umabilir.”

AHZÂB SÛRESİ

(24) “Çünkü Allah, sâdıklara sadâkatlarıyla mükâfat verecek, dilerse münâfıklara da azap edecek veya tevbe nasip edecektir. Şüphe yok ki Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.”

(73) “Çünkü Allah, münâfık erkeklere münâfık kadınlara, müşrik erkeklere müşrik kadınlara azap edecek, mümin er-

keklerle mümin kadınların da tevbelerini kabul edecektir. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.”

SÂD SÛRESİ

(34) “Andolsun ki, Süleyman’ı imtihan da ettik ve tahtının üzerine bir ceset bıraktık. Sonra tekrar tevbe ile önceki hâline döndü.”

MÜ’MİN SÛRESİ

(3) “O, günah bağışlayıcı, tevbe kabul edici, azâbı şiddetli, kerem sahibi Allah’tandır ki, O’ndan başka ilâh yoktur. Hem dönüş O’nadır.”

(7) “Arş’ı taşıyanlar ve onun etrafındakiler, Rablerinin hamdıyla tespih ederler ve O’na inanırlar. İman etmişler için de şöyle bağışlanma dilerler: ‘Ey Rabb’imiz! Rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O, tevbe edip senin yoluna uyanları bağışla, onları cehennem azâbından koru.’”

ŞÛRÂ SÛRESİ

(25) “Kullarının tevbesini kabul eden, kötülükleri affeden ve sizin yaptıklarınızı bilen O’dur.”

HUCURÂT SÛRESİ

(11) “Ey iman edenler! Bir topluluk diğer bir toplulukla alay etmesin. Belki de onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fâstıklık

affın
kapısı

tövbe

CEMÂLNUR SARGUT

Kul, rahmet-i ilâhîyi idrak etmek ve kendi aczini bilmek için ara sıra günah işler. Acz ve kulluğunu bilen tövbe etmiş demektir. Zîra tövbe, Allah'a geri dönmek demektir.

*"Tövbe, günah işlendiği anda elde edilen tadın o günah hatırlandığında kaybolmasıdır."
(Ahmed er-Rifâî, Sohbet Meclisleri, s. 95)*

Günah, insanın kendi kendine zulmüdür. Çünkü günahı ile kahr-ı ilâhîyi davet eder ve onun sıkıntısıyla kendine zulmeder. Fakat zulmün sonu tövbe ise cemâl, af, yani lütf-ı ilâhî tecellî eder.

*"Abdestte teyemmümün su yerine geçmesi gibi, tövbe de itaatin yerine geçer. İtaatkâr olan insanın itaati vardır ama itaat etmeyenin tövbesi vardır. İtaatin karşılığı cennettir, tövbenin karşılığı ise aşktır:
'Muhakkak ki Allah tövbe edenleri sever.' (Bakara, 222)"
(William Chittick, Divine Love, s. 307)*

ISBN 978-605-9901-31-4

NI
NEFES
ibâdet